

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	PHIL 110 Fəlsəfəyə giriş, 6 ECTS 15 həftə, 60 saat
	Departament	Siyasi elmlər və Fəlsəfə
	Proqram (bakalavr, magistr)	Bakalavr
	Tədris semestri	2025/26-cı tədris ilinin payız semestəri
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Ruslan Xəlilov
	E-mail:	ruslan.khalilov@khazar.org
	Telefon:	
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Məhsəti k. 41(Neftçilər Kampusu),Çəmənzəminli k. 13(Nərimanov Kampusu).Mühazirə otağı dərslər cədvəlinə əsasən təyin olunacaq.
	Məsləhət saatları	Tələbələrle razılaşdırılan vaxtlarda
Prerekvizitlər		
Tədris dili	Azərbaycan	
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi	
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	Əsas: 1. Fəlsəfə (dərslilər), Z.Hacıyev, Bakı, 2001 2. Fəlsəfi əlyazmalar(I hissə), S.Xəlilov, Bakı, 2023 3. Kainat və onun inkişaf mərhələləri, A.Əsədov, Bakı, 2019 4. Azərbaycan fəlsəfəsi tarixi, Z.Məmmədov, Bakı, 2006 5. Fəlsəfənin qısa tarixi, N.Warburton, 2022 6. Müasir Qərb fəlsəfəsi, F.İsmayılov, Bakı, 1999 7. Elm fəlsəfəsi, E.Hussein, Bakı, 2024 8. Введение в философию, И.Фролов, 2003 9. The history of Philosophy, A.C. Grayling, 2019 10. Felsefe tarihi, U.Eco, R.Fedriga, 2022 11. Philosophy in the Modern World, Anthony Kenny, 2007 12. Medieval Philosophy, Anthony Kenny, 2005 13. Ancient Philosophy, Anthony Kenny, 2004 Əlavə: 1. Antik fəlsəfə tarixi, A.Əlizadə, Bakı, 2022	

	2. The Philosophy Book: Big ideas simply explained, 2017 3. Philosophical Analysis in the Twentieth Century, Scott Soames, 2003 Qeyd: Bu siyahıda olmayan əlavə materiallar həftəlik olaraq tələbələr üçün müəllim tərəfindən təmin olunacaq.
Kursun təsviri	Fəlsəfəni dünya haqqında elm kimi, dünyanın dərk edilməsi üsulları haqqında bir sistem kimi, həmçinin insan ideyalarının sosial mənbələri haqqında bilik kimi qəbul etmək olar. Fəlsəfə mövcudat, mövcud olanlar haqqında elm olub, onları təsvir və izah edir, eləcə də baş verə biləcək hadisələri əvvəlcədən proqnozlaşdırma bilir. Mənəvi dəyərlər mövqeyindən çıxış edərək həyatın daha düzgün şəkildə qavranılmasına xidmət edir.
Kursun məqsədləri	Bu fənnin tədrisi qarşısına aşağıdakı məqsədləri qoyur: 1. Fəlsəfi biliyin yaranması, inkişafı və onun əsas predmetinin müəyyən edilməsinin təhlil və müzakirə edilməsi. 2. Fəlsəfənin və digər elmlərin qarşılıqlı əlaqə və münasibətlərinin təhlil və müzakirə edilməsi. 3. Fəlsəfə tarixində qərb və şərq sivilizasiyalarının yeri və rolunun təhlil və müzakirə edilməsi. 4. Fəlsəfə tarixində dövrləşmə; hər bir dövrün əsas ideyalarının və xarakterik xüsusiyyətlərinin təhlil və müzakirə edilməsi. 5. Müasir dövr qərb fəlsəfəsinin əsas cərəyanları və onların nümayəndələrinin fəlsəfi baxışlarının təhlil və müzakirə edilməsi.
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Gözlənilən nəticələr: Fəlsəfəyə giriş dərindən əsas gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır: Keçirilən hər bir dərstdə fəal şəkildə iştirak edən və kursu müvəffəqiyyətlə başa vuran tələbə, 1. Fəlsəfə və fəlsəfə tarixi haqqında geniş və zəruri biliklərə sahib olacaq (koqnitiv nəticə- biliklənmə, savadlanma). 2. Müstəqil təfəkkür tərzinə malik olaraq öz subyektiv fəlsəfi ideyalarını formalaşdıracaq (mental nəticə- yeni bacarıq qazanma).

	3. Mənəvi və əxlaqi dəyərlərin təsiri altında daxilən kamilləşərək müstəqil fərd və şəxsiyyət kimi cəmiyyətdə gedən proseslərdə mütərəqqi şəkildə çıxış edəcək (mənəvi nəticə).		
Tədris metodları	Məşğələ		+
	Qrup müzakirəsi		+
	Praktiki tapşırıqlar		+
	Praktiki məsələnin təhlili		+
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)
	Yoxlama (quizlər)		15
	Prezentasiya və ya esse		5
	Davamiyyət		5
	Aktivlik		10
	Aralıq imtahanı		30
	Final imtahanı		35
	Yekun		100
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Esse haqqında: - Esse mövzuları qabaqcadan veriləcəkdir. - Esselər ən gec, dekanlıq tərəfindən təyin olunmuş final imtahanı günündən 5 gün əvvəl verilməlidir. Gecikən esselər qəbul edilmir. - Esselərin tərtibatı belə olmalıdır.: şrift ölçüsü: 14, interval: 1, həcm: ən azı 5 səhifə. Tərtibatı göstərilmiş qaydada olmayan esselər bal itirəcəklər. - Esse hazırlayarkən əsas tələb- mövzuya uyğun olaraq sərbəst düşünmək, tədqiqatçı mövqeyində çıxış etmək, daha çox subyektiv fikirlərə üstünlük verilməsidir. Şablon xarakterli, ümumi, mövzudan kənar fikirlərə və xüsusən köçürülmə hallarına qətiyyən yol verilməməlidir. Bu hallar aşkar olunarsa, tələbəyə esseyə görə bal verilmir! - Esselərin müdafiəsi tələbi yoxdur. Ancaq istisna hal kimi, mübahisəli hallarda müəllim tərəfindən zəruri hesab edilə bilər. Fəallıq: Dərsin interaktiv qaydada keçirilməsi nəzərdə tutulur. Aktivliyin qiymətləndirilməsi üçün tələbələrin dərs müddətində həyata keçiriləcək diskussiyalarda, sual-cavablarda fəal iştirak etməsi, prezentasiya təqdimatı, keçirilən dərslər üzrə geniş araşdırmalar aparıb müzakirələrdə təqdim etməsi tələb olunur.		

Akademik dürüstlük: Akademik dürüstlük Xəzər Universitetinin imicinin saxlanılmasında mühüm rol oynayır. Aşağıdakı hərəkətlər ciddi akademik pozuntu nümunələri və bu sübut varsa, cərimə olunacaq: qadağandır - plagiat - icazəsiz digər şəxslərlə əməkdaşlıq - saxtakarlıq, icazəsiz digər mövzunun təqdim edilməsi Plagiat haqqında: Plagiat digər insanların işlərinin istinad olunmadan istifadə edilməsidir. Plagiat edən və onları plagiat materialları ilə təmin tələbələr tapşırığa görə avtomatik sıfır (0) alacaqlar. Tələbələr esse mətnində başqaların söz və haşiyəsində istifadə edərkən mütləq istinadlar göstərməlidirlər. Quiz haqqında • Quizlər yazılı, açıq suallar şəklində keçiriləcək • Hər biri 7,5 bal olmaqla ümumilikdə yekun qiymətin 15%-ni təşkil edəcək • Dərs həftəsinin 4-cü və 13-cü həftələrində baş tutacaq Quizlərdə hansı mövzulardan suallar olacağı və nə qədər sual olacağı əvvəlcədən tələbələrə bildiriləcək			
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix	Fənnin mövzuları	Dərslik/Tapşırıqlar
1.	15- 19.09.2025	Sillabusun presentasiyası. Fəlsəfəyə giriş • Fəlsəfə və onun predmeti. • Fəlsəfi ideyaların yaranması və inkişafı. • Fəlsəfəyəqədərki dünyagörüşü formaları. • Mifik təfəkkürdən fəlsəfi ideyalara keçid dövrü	Fəlsəfə, Z.Hacıyev Fəlsəfi əlyazmalar, S.Xəlilov Mühazirə qeydləri
2.	22- 26.09.2025	Antik fəlsəfə • Antik fəlsəfə və onun meydana gəlməsi. • Antik fəlsəfənin inkişafında əsas mərhələlər • Sokrataqədərki mərhələ	Fəlsəfə, Z.Hacıyev Antik fəlsəfə tarixi, A.Əlizadə Mühazirə qeydləri Ancient philosophy, A.Kenny
3.	29- 03.10.2025	Antik yunan fəlsəfəsinin klassik mərhələsi • Sokratın müdriklik fəlsəfəsi • Platon və onun dialoqları	
4.	06-	Aristotel fəlsəfəsi	Quiz (7,5%)

	10.10.2025	- Aristotelin metafizikası - Aristotelin məntiqi və onun izah olunma üsulları - Aristotelin sosial-fəlsəfi fikirləri Ellinizm və Roma dövrü - Qədim Romada elm və fəlsəfə - Stoya təlimi və onun əsas mahiyyəti	
5.	13-17.10.2025	Orta əsrlər qərb fəlsəfəsi - Orta əsrlər qərb fəlsəfəsinin xarakterik xüsusiyyətləri - Əsas istiqamətlər və mərhələlər. Patristika və sxolastika fəlsəfəsi	Prezentasiya (prezentasiyada göstərilən müvəffəqiyyət fəallıq balı daxilində qiymətləndiriləcək) Fəlsəfə tarixi, M.Zeynalov Mühazirə qeydləri Medieval philosophy, A.Kenny
6.	20-24.10.2025	İntibah dövrünün fəlsəfəsi - İntibahda humanizm anlayışı - Naturfəlsəfə və onun əsas mahiyyəti - İslahatçılıq hərəkatı və sosial nəzəriyyələr	Fəlsəfə, Z.Hacıyev Mühazirə qeydləri Fəlsəfə tarixi, M.Zeynalov
7.	27-31.10.2025	Şərqi intibah dövrü fəlsəfəsi - Şərq peripatetizm fəlsəfəsi və onun əsas xarakterik xüsusiyyətləri - Bəhmənyar fəlsəfəsi - İbn Sina və onun elmi-fəlsəfi ideyaları - N.Tusinin əxlaq fəlsəfəsi	Şərq fəlsəfəsi tarixi, Z.Məmmədov Mühazirə qeydləri
		Aralıq imtahanı	
8.	10-14.11.2025	Klassik alman fəlsəfəsi - Klassik alman fəlsəfəsində əsas istiqamətlər - Kantın fəlsəfəsi - Hegelin fəlsəfəsi	History of philosophy Western Europe, B.Rassel Fəlsəfə tarixi, M.Zeynalov Mühazirə qeydləri

9.	17- 21.11.2025	Müasir Qərb fəlsəfəsi • Müasir qərb fəlsəfəsinin yaranmasında ictimai-siyasi mühitin rolu • Elmi texniki inqilablar və fəlsəfə • Əsas xarakterik xüsusiyyətlər və istiqamətlər	Müasir qərb fəlsəfəsi, F.İsmayılov Philosophy in the Modern World, A.Kenny Elm fəlsəfəsi, E.Hussein Philosophical analysis in the Twenties century, S.Soames Mühazirə qeydləri
10.	24- 28.11.2025	Pozitivizm və praqmatizm • Pozitivizm nədir? • Pozitivizmin əsas nümayəndələri • Praqmatizm və onun əsas mahiyyəti	Prezentasiya (prezentasiyada göstərilən müvəffəqiyyət fəallıq balı daxilində qiymətləndiriləcək)
11.	01- 05.12.2025	Həyat fəlsəfəsi və ekzistensializm • Həyat fəlsəfəsi nədir? • Sartrın mövcudluq fəlsəfəsi • Kamyu fəlsəfəsində “Azad insan” anlayışı	
12.	08- 12.12.2025	İrrasionalizm • İrrasionalizm nədir? • İrrasionalizmlə rəşionalizmin əsas fərqləri • Şopenhauer və onun idrak nəzəriyyəsi	Quiz (7,5 %)
13.	15- 19.12.2025	• İslam fəlsəfəsi • İslam dininin mahiyyəti və əsas ideyaları • Sufizm fəlsəfəsi • İslamda əxlaq anlayışı	
14.	22- 26.12.2025	Ümumi təkrar və diskussiya	Essenin təhvil verilməsi
		Final imtahanı	